

ALUTAGUSE VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Iisaku

28. märts 2019 nr

Vaide läbivaatamine ja Alutaguse Vallavolikogu 31. jaanuari 2019. a otsuse nr 134 „Arvamuse andmine Tudulinna II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotluse ja taotluse kohta antava haldusakti eelnõu kohta“ kehtetuks tunnistamine

Haldusmenetluse seaduse § 71 lõike 1 kohaselt isik, kes leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, võib esitada vaide.

OÜ Relsiit Haldus esitas 18.02.2019. a vaide Alutaguse Vallavolikogu 31. jaanuari 2019. a otsuse nr 134 „Arvamuse andmine Tudulinna II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotluse ja taotluse kohta antava haldusakti eelnõu kohta“ peale. Vaie registreeriti DHS-s Delta 19.02.2019. a nr 1-7/10 all.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 73 lõike 2 järgi, kui haldusakti andnud haldusorgani üle teenistuslikku järelevalvet teostavat organit ei ole, lahendab vaide haldusakti andnud haldusorgan. Seega kuulub esitatud vaide lahendamine vallavolikogu pädevusse. HMS § 84 järgi lahendatakse vaie 10 päeva jooksul, kuid tähtaega võib pikendada 30 päeva võrra. Alutaguse Vallavolikogu on pikendanud vaide lahendamise tähtaega 30 päeva võrra, kuna vallavolikogu istungit asja arutamiseks ei toimunud HMS-s sätestatud tähtaja jooksul. Vaide esitaja taotleb Alutaguse Vallavolikogu 31.01.2019. a otsuse nr 134 tühistamist ning Tudulinna II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotluse suhtes kohaliku omavalitsuse arvamuse uut otsustamist.

1. Vaidemenetluse asjaolud

Maapõueseaduse § 49 lõike 6 kohaselt saadab kaevandamisloa andja kaevandamisloa taotluse ning taotluse kohta antava haldusakti eelnõu arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta antava haldusakti eelnõu saamisest arvates.

Keskkonnaamet küsis oma 16.11.2018 kirjaga nr 12-2/18/14952-11 Alutaguse Vallavolikogult vastavalt maapõueseaduse § 49 lõikele 6 arvamust OÜ Relsiit Haldus maavara kaevandamise loa taotluse, keskkonnamõtjude hindamise eelhinnangu eelnõu ning Keskkonnaameti korralduse eelnõu kohta.

Alutaguse Vallavolikogu 31.01.2019. a otsusega nr 134 „Arvamuse andmine Tudulinna II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotluse ja taotluse kohta antava haldusakti eelnõu kohta“ otsustati mitte nõustuda esitatud Tudulinna II liivakarjääri kaevandamisloa taotluse, keskkonnamõtjude eelhinnangu eelnõu ning Keskkonnaameti korralduse eelnõuga, kuna keskkonnamõtju eelhinnang ei anna vallavolikogule arvamuse andmiseks piisavalt teavet, kas karjääri laiendamise kaasnep oluline keskkonnamõtju ning samas puuduvad sisulised põhjendused, et kavandatud tegevusega olulisi keskkonnamõtjuid ei kaasne. Otsusega tehti Keskkonnaametile ettepanek algatada keskkonnamõtju hindamine Tudulinna II liivakarjääri kaevandamisloa taotlusele.

2. OÜ Relsiit Haldus vaie

2.1. Vaide esitaja märgib, et Alutaguse Vallavolikogu vaidlustatud otsuse motivatsioon on puudulik ja et otsuses viidatakse paljasõnaliselt piirkonnas ilmnenud keskkonnamõtjudele ning naabruses asuva kruusakarjääri korrastamisega mittealustamisele. Ühtegi tõendit ilmnenud keskkonnamõtjude esinemise kohta või viidet läbiviidud uuringutele ja kaevude seirele vaidlustatud Alutaguse Vallavolikogu otsus ei sisalda.

2.2. Vaides märgitakse, et vallavolikogu otsus on kaalutusvigadega. Kohalik omavalitsus peab tegema kaalutletud ja kõigi huvigruppide huve sisaldava otsuse. Kaevandamise mittelubamine jätab kaebajate õigused täies mahus realiseerimata ja riivab nende huve liigselt. Puuduvad tõsiseltvõetavad tõendid selle kohta, et Tudulinna II liivakarjääri kasutuselevõtmisega võiks kaasneda veereziimi muutused. Juba Tudulinna Vallavolikogu 17. juuni 2015 istungil, kus arutati Lemminkäinen Eesti AS taotlust Tudulinna kruusakarjääri maavara kaevandamise loa muutmiseks, viidati kaevude tühjenemisele. Nimetatud asjaolust hoolimata nõustuti Lemminkäinen Eesti AS-i taotlusega kaevandatava ressursi suurendamiseks. Vaide esitaja leiab, et kaevandamisloa taotlejaid, kes on samaväärses olukorras, koheldakse erinevalt.

2.3. Vaide esitaja on seisukohal, et liivakarjääris toimuv avaldab mõju kaevudele, kui toimub vee väljapumpamine karjäärist. Tudulinna II karjäärist vee ärajuhtimist toimuma ei hakka, kaevandamise toimub põhjavee tasemest kõrgemal, veealust kaevandamist ei kavandata. Juhul, kui tõepoolest on aset leidnud veetaseme vähenemine piirkonna kaevudes, võib sellel olla mitmesuguseid kaevandamisega mitteseotud põhjusi - metsamajandamine, kraavide kaevamine, teede ehitamine jms. Alutaguse Vallavolikogu on oma otsuses peamiseks põhjuseks toonud karjääri negatiivse mõju põhjavee tasemele. Otsus viitab mitmete kaevude kuivaks jäämisele, toomata seejuures välja konkreetsete kaevude asukohti ning hüdrokeoloogilisi tingimusi. Konkreetsete kaevude seiret ei ole suure tõenäosusega üleüldse teostatud, vastavatele tulemustele ei ole Alutaguse Vallavolikogu vaidlustatud otsuses viidatud.

2.4. Vaides märgitakse, et volikogu on oma otsuses kaevandamisloa andmisega mittenõustumisel toonud välja teise peamise alusena asjaolu, et kõrvalasuva Tudulinna kruusakarjääri korrastamisega ei ole alustatud. Vaide esitaja märgib, et taotletav mäeeraldis ning selle teenindusmaa külgnivad idaservas kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldisega Tudulinna kruusakarjäär (katastritunnus 81501:005:0730), kaevandamisloa nr L.MK.IV-191590, loa omaja Maanteeamet) ning selle teenindusmaaga. Tudulinna kruusakarjääri korrastamise kohustus ei lasu taotlejal. Taotleja õigused Tudulinna II liivakarjääri kasutuselevõtmisel ei saa sõltuda kolmandate isikute tegevusest või tegevusetusest naabruses asuvate teiste karjäärade korrastamisel.

3. Vaide läbivaatamine

Alutaguse Vallavolikogu 27.02.2019. a istungi protokollilise otsuse kohaselt edastati 28.02.2019. a OÜ-le Relsiit Haldus teade vaide tähtaja pikendamise ja arutelu toimumise aja ja koha kohta. 07. märtsil 2019. a toimus vaide arutelu volikogu keskkonnakomisjoni koosolekul Mäetaguse teenuskeskuses. Vaide arutelul osalesid OÜ Relsiit Haldus volitatud esindaja Jüri Kaver, komisjoni liikmed Janno Vool, Marek Kullamägi, Aare Karp, Anu Kljutšnik, Anne Nurgamaa, külaline Tarmo Kollo ja keskkonnaspetsialist Martin Miller.

Arutelu käigus kuulati ära OÜ Relsiit Haldus volitatud esindaja, kes jäi vaides toodud seisukohtade juurde. Lisaks küsisid komisjoni liikmed ettevõtte esindajalt täpsustavaid küsimusi seoses karjääri rajamise ja töötamisega. Arutlusel olid Kopli kinnistu pinnase

püsivuse küsimus, täpsemad müratõkete rajamise tingimused ja asukohad, müratasemete võimalikud ületamised, maakonnaplaneeringust tulenevad tingimused, kaevandatud materjali transpordi teed ja sellega kaasnev müra ja koormuse kasv Tudulinna alevikus, millele lisandub ohutuse tagamise küsimus ning kaevandamistegevuse kumulatiivne mõju (olemasoleva Tudulinna kruusakarjääriga) ümbruskonnale. Nimetatud teemadele OÜ Relsiit Haldus esindaja konkreetseid vastuseid ja leevendavaid meetmeid ei pakkunud, kuid palus kaaluda otsuse tingimuslikku väljastamist koos vallapoolsete lisatingimustega, mis on aluseks probleemkohtadele lahenduse ning leevendavate meetmete leidmiseks, et vältida võimalike riskide realiseerumist ja negatiivseid tagajärgi. Täiendavalt pakkus ettevõtte esindaja põhjavee uuringu läbiviimist ettevõtte kulul.

Komisjon jõudis seisukohale, et Alutaguse Vallavolikogu otsus nr 134 tuleb tunnistada kehtetuks, uue otsuse vastu võtmisel tuleb lisada argumenteeritud täiendavad tingimused ning kaasata elanikud edasisse otsustusprotsessi.

4. Alutaguse Vallavolikogu seisukohad vaide läbivaatamisel

HMS § 83 lõike 1 kohaselt vaiet läbi vaadates kontrollitakse haldusakti andmise õiguspärasust ja otstarbekust. HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele.

OÜ Relsiit Haldus taotleb vaidega Alutaguse Vallavolikogu otsuse nr 134 tühistamist. Vaide läbivaatamise käigus Alutaguse Vallavolikogu ei tuvastanud otsuse nr 134 tühisust (HMS § 63 lõige 2). HMS § 63 lõike 1 kohaselt on tühine haldusakt kehtetu algusest peale. Alutaguse Vallavolikogu tõlgendab taotlust otsuse tühistamiseks kui taotlust otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

HMS § 72 lõike 1 kohaselt võib vaidemenetluses taotleda: 1) haldusakti kehtetuks tunnistamist; 2) haldusakti osa kehtetuks tunnistamist, kui seadus ei piira haldusakti osalist vaidlustamist; 3) ettekirjutuse tegemist haldusakti andmiseks, asja uueks otsustamiseks või toimingute sooritamiseks.

HMS § 85 punktide 1 ja 4 kohaselt on Alutaguse Vallavolikogul õigus vaideotsusega vaie rahuldada ja tunnistada haldusakt kas täielikult või osaliselt kehtetuks ning kõrvaldada haldusakti faktilised tagajärjed või jätta vaie rahuldamata.

HMS § 56 lõikest 1 tulenevalt kirjalik haldusakt ja soodustava haldusakti andmisest keeldumine peab olema kirjalikult põhjendatud. Lõike 2 kohaselt haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Lõike 3 kohaselt kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses tuleb märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud.

Alutaguse Vallavolikogu leiab, et OÜ Relsiit Haldus vaie Alutaguse Vallavolikogu 31.01.2019. a otsuse nr 134 kehtetuks tunnistamises on põhjendatud, kuna volikogu otsus on vähe kaalutletud ja ei ole piisavalt põhjendatud, mistõttu tuleb vaie rahuldada.

Haldusmenetluse põhimõtete järgi on kohalikul omavalitsusel võimalik kasutada uurimispõhimõtet enne otsuse langetamist, et välja selgitada menetletavas asjas olulise tähendusega asjaolud. Sellest tulenevalt tuleb enne uue otsuse eelnõu ettevalmistamist välja selgitada Tudulinna II liivakarjääri kaevandamise loa kohta arvamuse andmiseks kõik olulised asjaolud ja faktid.

Lähtudes eeltoodust ning tuginedes haldusmenetluse seaduse § 71 lõikele 1, §-dele 82, 83, 84, § 85 punktile 1, § 86 lõikele 1

Alutaguse Vallavolikogu

o t s u s t a b :

1. Rahuldada OÜ Relsiit Haldus poolt 18.02.2019. a esitatud vaie.
2. Tunnistada kehtetuks Alutaguse Vallavolikogu 31.01.2019. a otsus nr 134 «Arvamuse andmine Tudulinna II liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa taotluse ja taotluse kohta antava haldusakti eelnõu kohta» ja teha uus otsus kaevandamisloa väljastamise osas.
3. Alutaguse Vallavalitsusel koostöös volikogu keskkonnakomisjoniga alustada uuesti Keskkonnaameti 16.11.2018 kirjaga nr 12-2/18/14952-11 esitatud OÜ Relsiit Haldus maavara kaevandamise loa taotluse, keskkonnamõtjude hindamise eelhindangu eelnõu ning korralduse eelnõu läbivaatamise menetlust ja esitada volikogule uus otsuse eelnõu.
4. Isikul, kelle vaie jääb vaidemenetluses rahuldamata või kelle õigusi on vaidemenetluses rikutud, on õigus pöörduda halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras kaebusega halduskohtusse.
5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Raivo Raap
Volikogu esimees

Eelnõu koostajad: vallasekretäri abi Lia Teeväli ja keskkonnaspetsialist Martin Miller